



MEDARBEJDERE DELER BILEN, CYKLEN OG TUREN

Idékatalog om delemobilitet til virksomheder

**MEDARBEJDERE DELER
BILEN, CYKLEN OG
TUREN**

**Idékatalog om delemobili-
tet til virksomheder**

November 2023

Mobilitet, Anlæg og Drift,
Teknik og Miljø,
Aarhus Kommune,
Karen Blixens Boulevard 7
8220 Brabrand

Udarbejdet af
Urban Creators på vegne
af Aarhus Kommune

TEKNIK OG MILJØ
Aarhus Kommune



**urban
creators**



INDHOLDSFORTEGNELSE

Introduktion	side 4
Hvorfor dele køretøjerne?	side 4
Hvad er delemobilitet?	side 5
Inspiration	side 6
Delebiler	side 6
Delecykler og -løbehjul	side 8
Samkørsel	side 10
Kom godt igang	side 12
1. Start	side 12
2. Organisér	side 13
3. Planlæg praktikken	side 13
Finansiering og skatteregler	side 14
Inspiration til videre information	side 15

INTRODUKTION

HVORFOR DELE KØRETØJERNE?

Er I en virksomhed, der har grønne visioner og strategier? Og ønsker I at understøtte attraktive og grønne transportmuligheder hos jeres medarbejdere? Så er det oplagt at se på delemobilitet. Læs med i dette idékatalog og bliv klogere på, hvordan I kan komme i gang.

Stigende interesse for deleløsninger

Inden for de senest år er der sket en stigende udbredelse af deleløsninger, også inden for transport og mobilitet. Der er en stigende interesse for at dele, hvilket der er mange gode grunde til. Det kan fx både være mere ressourceeffektivt, miljø- og klimavenligt, socialt og fællesskabsorienteret og godt for pengepungen. Samtidig kan flere slippe for selv at stå for besværet med reparationer og vedligehold af køretøjer.

Delemobilitet kan bidrage til grønne strategier

For virksomheder kan tiltag for delemobilitet bidrage til strategier inden for CSR, bæredygtighed og klima. Delemobilitet kan også bidrage til, at medarbejderne oplever virksomheden som en mere attraktiv arbejdsplads. Fx hvis de får mulighed for at booke virksomhedens biler og cykler både i og udenfor arbejdstiden.

Særligt potentiale blandt nye medarbejdere

Forskning viser, at vi er mere modtagelige for nye mobilitetstilbud og for at ændre transportvaner i forbindelse med større livsbegivenheder, såsom at starte i nyt job. Virksomheder har derfor et særligt potentiale for at påvirke transportadfærd for nye medarbejdere.

Målgruppe for idékataloget

Idékataloget henvender sig til jer som arbejdsgivere og arbejdsplads, der er nysgerrige på, hvordan I kan være med til at understøtte grøn og klimavenlig transportadfærd blandt jeres medarbejdere.

Find inspiration i dette katalog

Kataloget giver først inspiration med eksempler fra andre virksomheder, som er lykkedes med tiltag inden for delemobilitet. Kataloget giver derefter gode råd til, hvordan I kan komme i gang baseret på eksisterende erfaringer.

God fornøjelse med jeres dele-eventyr!



HVAD ER DELEMOBILITET?

Delemobilitet opstår når flere personer deles om enten køretøjerne og/eller turen. Når flere personer deles om køretøjerne, kaldes det en delebil, delecycel eller deleløbehjul. Når flere personer deles om selve turen, kaldes det samkørsel.

Hvad er en delebil?

Delebiler er biler, som ikke er personligt ejet og deles af flere personer. Der findes forskellige typer debiler relevant for virksomheder:



Erhvervsabonnement til debiler
– ”firmadebiler”, dvs. hvor virksomheden indgår aftale med en privat udbyder



Deling af egen bilflåde med andre virksomheder eller med medarbejdere og/eller naboer uden for arbejdstid

Hvad er en delecycel- og løbehjul?

Delecycel- og løbehjul er cykler og løbehjul, som ikke er personligt ejet og deles af flere forskellige personer. Der findes forskellige typer delecycel og -løbehjul relevant for virksomheder:



Erhvervsabonnement til delecycel og løbehjul
– aftale indgås med privat udbyder



Virksomhedscycel
– til rådighed for medarbejdere i arbejdstid, hentes og afleveres samme sted



Stationscykler
– til rådighed mellem arbejdsplads og busstop /togstation



Cykeludlån
– udlån til medarbejdere uden for arbejdstid, typisk i kortere tid

Hvad er samkørsel?



Samkørsel er når flere personer kører sammen i én bil. Det vil sige at selve turen i en bil deles. Samkørsel sker ved at en person udbyder en planlagt tur til en eller flere aftager(e), fx en kollega. At blaffe er en type samkørsel, hvor det blot er mere uplanlagt.

Eksempler på indsatser samt private udbydere i Aarhus er nævnt for de forskellige typer delemobilitet på de følgende sider. Dette er en status fra september 2023.

INSPIRATION

DELEBILER

I kan tilbyde jeres medarbejdere delebiler inden for arbejdstiden, hvor der fx er behov for at transportere større ting. I kan også tilbyde udlån af biler efter arbejdstid som et medarbejdergode.

Mere effektiv brug af biler og ressourcer

Mange større virksomheder har allerede en bilflåde. Denne bliver brugt i løbet af dagen, men efter arbejdstid står bilerne typisk stille. Modsat har mange medarbejdere biler, som bliver brugt uden for arbejdstid. Hvis virksomheder bruger eksisterende debilsordninger eller deler deres bilflåde efter arbejdstid, kan bilerne derfor blive brugt mere effektivt – til gavn for både miljø, klima og pengepung.

Særlig relevant ved varierende kørselsbehov

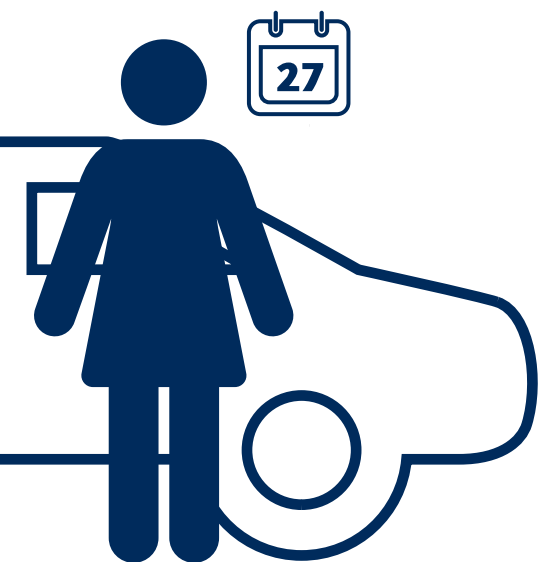
Virksomheder med et varierende kørselsbehov kan ofte spare penge ved at få kørselsbehovet dækket gennem en debilsudbyder. Det skyldes, at der kun betales for de km, hvor bilerne er i brug.

Delebiler i Aarhus for virksomheder

Der findes forskellige modeller for, hvordan virksomheder og arbejdspladser kan gøre brug af delebiler.

Nogle virksomheder vælger at dele sin egen bilflåde med fx medarbejdere eller naboer. Andre vælger at gøre brug af eksisterende debilsordninger hos private udbydere. En række af de private udbydere, som findes i Aarhus, tilbyder erhvervsabonnementer målrettet virksomheders kørsel, fx LetsGo, Tadaa eller Green Mobility.

Nogle private udbydere tilbyder delebiler, som skal afleveres og afhentes fra samme parkeringsplads (delebiler med fast stamplads). Andre udbydere tilbyder biler, som hentes og afleveres forskellige steder i afgrænset område (delebiler uden fast stamplads).



Find eksisterende debilspladser

På Aarhus Kommunes hjemmeside findes kort over eksisterende p-pladser reserveret til delebiler med licens. Her står forholdsreglerne for parkering af delebiler også beskrevet.

aarhus.dk



Delebiler til både medarbejdere og beboere hos ejendomsudvikler

Medarbejdere i Tækker Group har adgang til debiler både i arbejdstid og til privat brug uden for arbejdstid. Det bidrager til, at medarbejderne får dækket kørselsbehovet i arbejdstiden. Desuden understøtter det et lavere privat bilejerskab ved også tilbyde medarbejdere lån af bil udenfor arbejdstiden.

Flere kan få dækket deres transportbehov uden at behøve at eje bil

"Vi har et ønske om at sænke det private ejerskab af biler. Muligheden for at kunne låne en bil her betyder forhåbentligt, at der vil være medarbejdere der undlader at købe en bil nummer to, og for nogens vedkommende helt undlader at eje bil."

- Tækker Group



Delebil i NYE. Foto: WEMOOV

INSPIRATION

DELECYKLER- OG LØBEHJUL

Med delecycler- og løbehjul kan I tilbyde jeres medarbejdere et grønt mobilitetstilbud, som de kan benytte på de kortere ture enten i arbejdstid, til/fra det nærmeste stoppested og togstation eller som udlån efter arbejdstid.

Cykling er sundt og fleksibelt

Delecycler er i vækst i de større byer, og med god grund. Det er både en sund og fleksibel måde at transportere sig på.

Færre sygedage

Når flere cykler, så får I også sundere medarbejdere og færre sygedage til gavn for både jer og jeres medarbejdere.

Forskellige cykler og formål

Forskellige typer cykler kan understøtte forskellige formål. Den almindelige jernhest kan være god til de kortere og lokale ture, eller til/fra kollektiv trafik.

Ladcykler og cykeltrailere kan være et grønt alternativ til bilen til de kortere ture med praktiske gøremål.

Endeligt kan elcykler udgøre et alternativ til bilen på de mellemlange ture.

Delecycler i Aarhus for virksomheder

Der findes forskellige modeller for, hvordan virksomheder og arbejdspladser organiserer delecycler.

Nogle virksomheder vælger at stille virksomhedscykler til rådighed, som medarbejdere kan gøre brug af i arbejdstiden. Andre stiller stationscykler til rådighed som kan bruges til/fra virksomheden og busstop/togstation. Der ses også virksomheder, som vælger at udlåne cykler uden for arbejdstiden i kortere tid fx gennem et såkaldt cykelbibliotek.

Nogle virksomheder vælger selv at indkøbe og stå for driften af cyklerne, andre vælger at indgå en aftale med en lokal cykelhandler, som også står for driften af cyklerne. Endeligt vælger nogle virksomheder at gøre brug af eksisterende delecyckelordninger. Her tilbyder flere af de private udbydere også erhvervsabonnementer til virksomheders cykelkørsel.





Cykelbibliotek for medarbejdere hos Salling

På Salling's cykelbibliotek kan medarbejdere låne en cykel, med eller uden el, og finde ud af, hvilken cykel, der fungerer bedst til deres behov i hverdagen. Initiativet er søsat som del i Salling Groups klimaindsats som del af Klimaalliancen, hvor de sammen med en række aarhusianske virksomheder har forpligtiget sig til at arbejde med grønnere transportformer.

Mange medarbejdere vil gerne cykle

"...vi ved fra interne undersøgelser, at mange af vores medarbejdere faktisk rigtig gerne vil cykle, men at afstand og manglende udstyr let bliver en barriere i en travl hverdag. Her er et cykelbibliotek oplagt,"

- Henrik Vinther Olesen, CSR-direktør i Salling Group.

'14 dages medvind' cykeludlån til medarbejdere i kommunen

I Aarhus har kommunens medarbejdere, som en del af en forsøgsordning, kunne låne elcykler i 14 dage. Målet har været at få flere medarbejdere til at vælge cykel til og fra arbejde og i arbejdstiden. Fokus i projektet har været at få flere til at prøve, om en elcykel er noget for dem. Der har været over 100 udlån af elcykler i forsøgsordningen, som varede lidt under et år.

Elcykler kan være et alternativ til bilen

Erfaring fra projektet med '14 dages medvind', viser at knap 80% af dem, som før primært benyttede bil, ønsker efter lånet at benytte elcykel.

INSPIRATION

SAMKØRSEL

Samkørsel er særlig relevant uden for den tætte by, og hvor afstanden til god kollektiv trafik er længere. Medarbejdere har oftest flest fordele ved samkørsel, hvis de har over 20 km hver vej.

Samkørsel kan styrke det sociale sammenhold

Udover at samkørsel kan bidrage til mindre trængsel på vejene, miljø og klima, så kan samkørsel også styrke det sociale sammenhold og bekendtskaber på tværs af virksomheden.

Særlig relevant uden for den tætte by og længere væk fra den kollektive trafik

Samkørsel er særlig relevant for virksomheder og medarbejdere, som bor uden for den tætte by, hvor der er længere til god kollektiv trafik. I sådanne tilfælde, er der ofte mange der kører i bil og derfor er effekten for både klima og den enkelte størst.

Forskellig motivation

Erfaring viser, at motivationen for samkørsel varierer mellem medarbejdere. Nogle motiveres mest af at kunne spare penge eller tid, hvor andre motiveres af det sociale.

Samkørsel i Aarhus for virksomheder

Udbredelsen af samkørsel blandt virksomheder er relativt begrænset i Aarhus i dag. Virksomheder, som har samkørselsinitiativer, organiserer det på forskellige måder. Hos nogle sker samkørsel mere uformelt og uorganiseret, hos andre er det organiseret gennem interne platforme eller over sociale medier.

Der findes dog også en række private udbydere, som tilbyder eksisterende platforme målrettet samkørsel. Dette er fx NaboGo, Ta'Med, CommuteApp og GoMore. Nogle platforme fokuserer særligt på hverdagstransporten og pendling, hvor andre platforme oftere bliver anvendt til de længere ture i fritiden.

Samkørsel i større skala sker ikke af sig selv

Erfaringer viser, at samkørsel i større skala ikke sker af sig selv. Det kræver et godt setup, incitament og forankring af indsatsen på tværs af virksomheden, for at opnå den kritiske masse, der skal til.





Samkørselsklub på Aarhus Universitet for ansatte og studerende

I en forsøgsordning med samkørselsplatformen Ta'Med har Aarhus Universitet etableret en delebilsklub for ansatte og studerende. Indtil videre har klubben lidt over 300 medlemmer. Til projektet er reserveret otte p-pladser til samkørsel. En del af aftalen med Ta'Med er, at medlemmer får stillet en taxa til rådighed, hvis deres tur aflyses kort inden afgang. Samkørselsklubben er stiftet efter flere henvendelser fra interesserede på universitetet.

Samkørselsgrupper på de sociale medier hos Bestseller

Der findes både en række platforme og apps, som kan benyttes til samkørsel. Blandt en række virksomheder findes dog også blot grupper på de sociale medier til samkørsel. Disse grupper kan være mere eller mindre formelt organiseret.

Eksempelvis har Facebook-gruppen "Bestseller Kørsel Aarhus" eksisteret i 10 år og har over 700 medlemmer og stort set daglig aktivitet i gruppen.

Anbefalinger til at fremme samkørsel på arbejdspladsen

- Reservér de attraktive p-pladser til samkører
- Etablér eller vælg en eksisterende platform
- Skab opmærksomhed og synlighed af ordningen fra start med interne kampagner og konkurrencer
- Match medarbejdere fx med bopælskort eller match-making events
- Sørg for at ordningen tilbyder "back-up" planer, hvis chaufføren aflyser eller ikke dukker op

KOM GODT IGANG

SÅDAN KOMMER DU I GANG SOM ARBEJDSGIVER

Læs med her, hvor vi har samlet gode råd og opmærksomhedspunkter, så du kan blive klogere på, hvordan I kommer godt i gang med delemobilitet hos jer.

1. Start

Søg inspiration og afdæk muligheder

Et godt sted at starte er at søge inspiration om, hvad der findes af eksisterende muligheder og ordninger. På sidste side, kan I også finde mere inspiration til videre læsning.

Afklar de lokale behov

Er det delebiler, delecycler eller samkørsel, som er mest relevant for jeres virksomhed og medarbejdere? Eller er det en kombination?

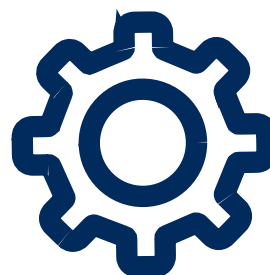
Det er en god idé at starte med at afklare, hvad der er størst interesse og efterspørgsel efter hos jer. Erfaringer viser nemlig, at det ikke er nok fx blot at stille delebiler eller -cykler op eller give adgang til en app til samkørsel. Der er også nødt til at være en efterspørgsel hos medarbejderne, og at de kan se sig selv bruge ordningen.

Klimalliancen som platform for inspiration og erfaringsudveksling

Klimaalliancen er et samarbejde i Aarhus, hvor virksomheder og organisationer sammen forpligter sig til at gennemføre klimatiltag. Alliancen er også et udviklingsforum, hvor virksomheder kan inspirere og erfaringsudveksle med hinanden fx gennem de forskellige arbejdsgrupper, bl.a. inden for grøn mobilitet.

Transportvaneundersøgelse kan give viden om behov og effekter

Det kan være en fordel at have lavet en transportvaneundersøgelse inden, at I igangsætter delemobilitetsløsninger. Herved kan I afdække de eksisterende transportbehov og evt. ønsker til delemobilitet. På den baggrund kan I udpege, hvilke indsatser der er mest relevante for jeres virksomhed. Med sådanne undersøgelser, kan I også bedre følge med i effekten af jeres indsatser.



1. Start



2. Organisér

Prioritér ledelsesmæssig opbakning og ressourcer

Indsatser for delemobilitet kræver ledelsesmæssige opbakning for at ordningerne bliver prioriteret og vellykkede.

Fokusér på at forankre indsatsene på tværs af afdelinger

Flere virksomheder vælger at organisere indsatser om delemobilitet hos enten HR, som en del af medarbejderplejen og/eller som en del af 'Public Affairs' og virksomhedens CSR-strategi. Hos nogle virksomheder ligger indsatserne forankret hos 'facility management', som allerede styrer en evt. bilflåde.

Det er dog vigtigt, at indsatsen bliver bredt forankret på tværs af afdelinger og hos ledelsen fx ved at udpege lokale ambassadører heriblandt.

Skab opmærksomhed om ordninger fra start

For at få lykkedes med jeres indsatser, er det vigtigt at skabe opmærksomhed og synlighed af ordningerne fra start. Det kan fx gøres med interne kampagner og konkurrencer.

3. Planlæg praktikken

Der er en række praktiske forhold, som er gode at overveje og finde et setup for.

Afklar, hvilke platforme, som I vil bruge

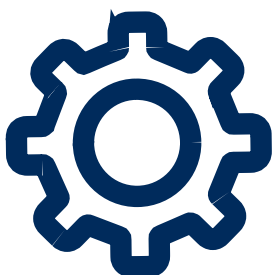
I kan enten gøre brug af eksisterende platforme og systemer fx intranet, en fællesmail, manuelt i receptionen eller i et fælles kalendersystem, som I måske allerede booker mødelokaler gennem. I kan også vælge at gøre brug af platforme fra private udbydere. Der findes en række platforme målrettet forskellige typer delemobilitet og har forskellige prisstrukturer.

Udpeg ansvarlige til dagligdagen

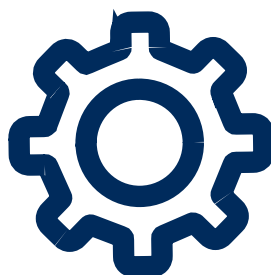
Det er vigtigt at afklare, hvem der står for vedligehold og rengøring, særligt hvis I selv administrere ordningen og køretøjerne. Det kan fx høre under jeres eksisterende drift af bygninger og/eller køretøjer. Det kan også være udvalgte medarbejdere, som har et særligt ansvar for køretøjerne.

Vær tålmodig, men vedholdende

Vær tålmodig og husk at adfærdsforandringer tager tid. Husk dog også at være vedholdende. Dette kan I være ved at sørge for løbende at følge op på jeres indsatser og justere dem til efter behov og ønsker, som opstår.



2. Organisér



3. Planlæg praktikken

Finansiering og skatteregler

Spar penge på egen bilflåde

Ved at gøre brug af delebiler kan I potentielt spare penge på jeres eksisterende bilflåde. Enten ved at I låner jeres egne køretøjer ud og tjener penge på dette, eller ved at I sælger ud af jeres egen bilflåde og i stedet gør brug af eksisterende ordninger, hvor I kun betaler, når bilerne er i brug.

Ved at tilføje delecycler til jeres køretøjsflåde, kan flere bilture erstattes med cykelture, som både er billigere for jer, som virksomhed, og sundere for medarbejderne. Derfor kan interne midler til sundhedsinitiativer også til tider støtte delecycel-ordninger på arbejdspladsen.

Delemobilitet kræver ressourcer

Særligt i opstartsfasen er det nødvendigt af afsætte ressourcer til at sætte indsatserne i gang. Der er både brug for ressourcer til fx rent praktisk at sørge for at ordningen fungerer, men også til at skabe opmærksomhed og synlighed fx med kampagner.

Bliv klogere på skatteregler for virksomheder og delemobilitet

Mange virksomheder er i tvivl om, hvad de må inden for de gældende skatteregler. Derfor har Moving People udarbejdet en [pjece om skatteregler for virksomheder](#), som vil tilbyde forskellige medarbejdertilbud inden for cykling.

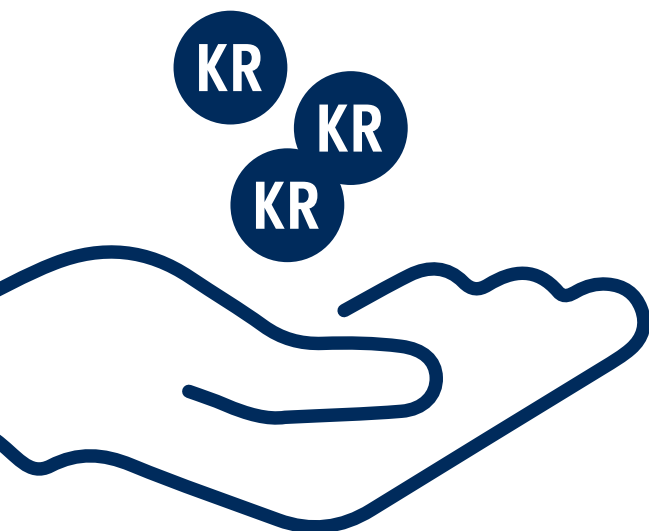
Pjecen indeholder fx regler for udlån af cykler uden for arbejdstid, som ofte ikke behøves beskattes, hvis det er i en kortere periode. Udlån af fx cykler falder nemlig ind under regler for personalegoder, hvor virksomheder kan give skattefri medarbejdergoder for 1.200 kr. om året (anno 2021-22).

Løsninger som alene bruges i arbejdsmæssig sammenhæng fx virksomhedscykler, skal medarbejdere ikke betale skat af.

Virksomheder kan søge statslig pulje til el-delebiler

I 2023 og 2024 har staten afsat puljemidler til fremme af el-delebiler. Puljen kan søges af alle typer virksomheder og foreninger til projekter, der understøtter øget anvendelse af el-delebiler. Det er muligt at få op til 75% støtte af det samlede projektbeløb.

Du kan læse mere om puljen på Vejdirektoratets hjemmeside vejdirektoratet.dk



INSPIRATION TIL VIDERE INFORMATION

Vil du have mere viden om delemobilitet? Herunder finder du nyttige publikationer og hjemmesider, hvor du kan få mere information mere om delebiler, delecykler og samkørsel.

Aarhus Kommunes Strategi for Delemobilitet

Det skal være lettere at bo i Aarhus uden at eje bil. Derfor har Aarhus Kommune udarbejdet en strategi for at styrke efterspørgslen på delemobilitet. (dagsordener.aarhus.dk)

Analyse af delebilisme i Aarhus

Denne analyse kigger nærmere på brugen, mulige effekter og perspektiver af delebilsordninger i Aarhus. (dagsordener.aarhus.dk)

Moving People: Viden og netværk

Moving People er et netværk i Region Hovedstaden, for grøn mobilitet hos medarbejdere. De har bl.a. samlet viden om grønne mobilitetsudbydere. (movingpeople-greatercph.dk)

Region Syddanmark inspirationskatalog: Nye mobilitetstilbud i regionens mindre byer og landområder

Kataloget indeholder eksempler på bl.a. delemobilitet, som kan styrke mobiliteten i mindre byer og landområder. (regionsyddanmark.dk)

Roskilde delebilshåndbog

En håndbog udarbejdet af Roskilde Kommune til etablering af lokale delebilsordninger. Håndbogen giver inspiration og praktisk information til alle, der ønsker at etablere og drive delebilsordninger.

Rejseplanen.dk

Rejseplanen viser også resultater med delecykler, delebiler og samkørsel.

Shared Mobility for ALL

Europæisk samarbejde om at gøre delemobilitetsløsninger tilgængelige for alle uanset alder og funktionsevne. På siden siden findes eksempler på delemobilitet til forskellige brugergrupper. (sharedmobilityforall.eu)

Shared Mobility Rocks: A Planner's guide to the shared mobility galaxy

Guiden giver et overblik over delemobilitet i en europæisk sammenhæng og indeholder mange gode eksempler på forskellige løsninger. (share-north.eu)

Vejdirektoratet

På Vejdirektoratets temaside "Kør sammen eller del bilen" findes mere om information samkørsel og delebiler. (vejdirektoratet.dk)

Har du andre eksempler på delemobilitet i Aarhus? Så vil vi gerne høre fra dig!

I Aarhus Kommune er vi hele tiden på udkig efter den nyeste viden, så vi kan styrke vores planlægning, og inspirere endnu flere til at arbejde med delemobilitet.

Så har du andre eksempler på delemobilitet, så skriv til os på:

delemobilitet@mtm.aarhus.dk

